

BOV-BLADET

nr. 60 2025

Blomsterodlingens Vänner r.f.

STYRELSEN 2026

EVA-MARIA ANDERZÉN

Ordförande

Trädgårdsintresset vaknade på allvar i mogen ålder. Har en stor frontmannaträdgård i Sockenbacka, med frukträd, gamla perenner och ett växthus för gurkor och tomater.

ANDREA ÅBERG

Viceordförande

Merkonom och trädgårdsmästare. Stor pionentusiast med öga för andra vackra trädgårdsväxter och en hejare på tomater. Deltar i sammanställningen av BOV-kalendern.

MARINA KORKMAN

Visualist med livslångt

trädgårdsintresse. Har ingen egen trädgård, men en balkong fylld av pelargoner. Är en av bibliotekarierna och deltar i sammanställningen av BOV-kalendern.

GUNILLA WESTMAN

Sekreterare

Odlare av födsel och ohejdad vana. Trädgårdsmästare som jobbat som jordbrukare hela livet. Lika intresserad av grönsaksodling som rosor och perenner.

MAJ-LEN VUORISTO

Kassör

Ekonom, frivillig parkfadder och skolfarmor. Har en liten blomrabatt på terrassen, men får också sköta hela radhusbolagets gård och växter. Vinterbadare, som gillar natur och uteliv.

GUNILLA OHLS

BOV-bladets redaktör

Har ett förflutet inom media och tycker om att skriva. Trädgårdsintresset började med grönsaker, men har med åren blivit allt mer intresserad av blommor. Bor både sommar- och vintertid i Raseborg.

CAMILLA RÖNNBLAD

Chefsvärdinna

Med ett förflutet inom resebranschen har hon besökt många exotiska trädgårdar. Delar sin tid mellan en höghusgård i Drumsö och en stuga i Kyrkslätt. Älskar blommor, och tycker att allt som växer är unikt och värdefullt.

PÄRMBILD

Prunkande rabatt i trädgården på Selma Lagerlöfs Mårbacka. Bild: Gunilla Ohls, augusti 2025

Kontaktuppgifter:

Ordförande Eva-Maria Anderzén, anderzen@me.com, 050-530 5884

Sekretare Gunilla Westman (medlemsärenden), jeggars@kolumbus.fi, 050-543 4205

Kassör Maj-Len Vuoristo (betalningsärenden), majlen.vuoristo@gmail.com

Bibliotekarier: Viveca Thomé, Marina Korkman

Blomsterodlingensvanner@gmail.com

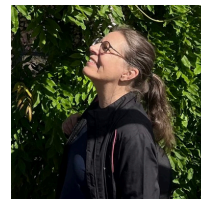
Bankkonto: Aktia FI48 4055 1820 0972 14

Mobilepay: 19357

Ordföranden har ordet

Kära BOVar

Hösten, och snart också vintern är här och det blev dags att börja fundera på mitt bidrag till årets andra BOV-blad. För att komma igång med en ny ordförandespalt så tar jag alltid fram det jag skrivit i det senaste numret av vår kära avis. Så även nu och igen konstaterar jag att tiden rusar fram med en hisnande fart. Samtidigt är det jätteroligt att reflektera över hur det gått med alla de förväntningar och planer man hade då.

Den lilla skogen av tomatplantor jag skrev om senaste gång fortsatte först att växa riktigt bra, stannade sedan upp i växten när det blev kallt i maj för att ta igen sig när det blev varmare. Min kära hustomte hann bli färdig med alla de planerade nya pallkragarna och med stora förväntningar kunde jag gräva ner de små livn runt omkring på gården. Lite senare började nedförsbacken med potatismögel och utan att gå mera in på dystra detaljer så kan jag konstatera att jag aldrig haft en så dålig tomatssommar som i år. Klart det också fanns ljusglimtar och inte har jag gett upp på något sätt. Ingenting går upp mot smaken av egenodlade tomater och vissa nya sorter var faktiskt alldeles fantastiskt goda.

Det var också roligt att återuppliva minnet av vår resa till Estland och nu glädja sig över att våra duktiga styrelsemedlemmar Andrea Åberg och Camilla Rönnblad igen är i farten med planeringen av vår kommande sommarresa. Vårresan var det sista programmet jag skrev om senast och då hade vi Överby trädgårdsmarknad, Alprosparken i Haga och sensommarutfärden till Kotka framför oss. Min fromma önskan om fint väder i Alprosparken gick inte i uppfyllelse men både i Kotka och Överby hade vi vädergudarna på vår sida. Allt kan man inte få.

Höstens tre föreningsmöten har vi bakom oss i skrivande stund och de tre mycket olika föredragshållarna gav mig mycket inspiration för nästa sommar. Så hoppas jag att också ni som deltog på mötena upplevde det. De som inte kunde närvara kan säkert lära sig något nytt om atzaleor, feng shui och orkidéer på de följande sidorna och för oss som var med kan en repetition vara väldigt välgörande.

På vårt höstmöte i november blev det aktuellt med ändring i styrelsens sammansättning. Margareta Hägg, som suttit i styrelsen i sex års tid, önskade inte ett omval och då blev det aktuellt att välja in en ny styrelsemedlem. Valet föll ganska naturligt på Gunilla Ohls, som redan på våren övertagit redaktörskapet för BOV-bladet från Margareta. Hjärtligt välkommen till styrelsen Gunilla. Ett stort tack till dig Margareta för många år i styrelsen och som redaktör och jag hoppas att få se dig på våra möten och aktiviteter också i framtiden. Gunilla Westman och Camilla Rönnblad blev återvalda för tre år till. Jag ser framemot att få jobba tillsammans med er båda också i nästa år för också jag blev vald att fortsätta ett år till. Tack alla för förtroendet. Styrelsen har hållit möten i både augusti och oktober och jag vill passa på att tacka alla styrelsemedlemmar för ett väldigt gott samarbete. Vi har haft jätteroligt, skrattat mycket och samtidigt jobbat väldigt effektivt då var och en glatt har tagit itu med de ärenden som uppkommit. Det är verkligen en glädje att få jobba tillsammans med er.

Nu återstår bara att önska er alla kära BOVar ett riktigt Gott Nytt år.
Nästa gång jag skriver till er så är det vår igen.

Hälsningar Eva-Maria Anderzén

Biffmaten Laukaus ute i solen i början av augusti då allt ännu såg rätt så lovande ut.

Redaktörens ruta

Är det bara jag som tycker det är skönt när marken fryser och man inte kan göra något mer i trädgården? Man behöver inte ha dåligt samvete över allt som blev ogjort, det blir som det blir, och nästa vår ser man vad vintern har ställt till med.

Helt sysslöslös brukar jag inte vara vintertid. Jag har under flera år testat olika metoder för vinterodling. Ettåriga blommor, som zinnior, rosenskära och astrar går bra att driva upp i plastaskar på vårvintern, plantorna är lätta att plantera ut och blomningen kommer tidigare i gång än om man frösår direkt på växtplatsen.

Senaste år testade jag också att tidigt slänga ut diverse frön, som sallad, kål, dill mm, direkt på ett några centimeter tjockt lager snö i en odlingslåda. Man behöver sedan bara täcka fröna med ett tunt lager mylla och naturen sköter resten. På det här sättet får man stadiga plantor och en tidig skörd av grönt. På nästa sida har Gunilla Westman dessutom skrivit om en metod, där man sår frön i "snigel", en metod som på ett begränsat utrymme ger stora mängder plantor.

I augusti besökte jag Selma Lagerlöfs Mårbacka i Sunne. Förutom att det var spännande att besöka hennes hem, var det en upplevelse att se den fantastiska trädgården. Pämbilden är tagen i trädgården, och kan fungera som inspiration. Tänk om man kunde få till stånd en trädgård - eller del av den - där blommor i olika granna färger och grönt, som kål och dill samsas i bästa samförstånd!

Det här är mitt första nummer som ordinarie redaktör för BOV-bladet. Det är väldigt givande att sammanställa en tidning som denna, och jag lär mig hela tiden nya spännande saker. Jag hoppas var och en hittar något läsvärt. Och jag tar gärna emot kommentarer och önskemål om vad ni önskar er av tidningen framöver.

Förutom artiklarna från höstens månadsmöten vill jag alldeles särskilt lyfta fram reportaget med Gunnel Adlercreutz på sidan 11. Jag besökte Gunnel Adlercreutz i hennes hem i Kyrkslätt och fick med egna ögon se hennes enorma samling av orkidéer, som hon berättade om på månadsmötet i november.

I slutet av tidningen finns vårens och försommarens program, med många spännande månadsmöten att se fram emot, för att inte tala om resan till Åbolands skärgård i juni. Men det gäller att vara snabb, platserna till resan är begränsade.

Gunilla Ohls
BOV-bladets redaktör
gunilla.m.ohls@gmail.com

I detta nummer:

Presentation av styrelsen.....	s.2
Ordföranden har ordet.....	s.3
Redaktörens ruta, innehållsförteckning.....	s.4
Tips för våren: Om att odla i "snigel".....	s.5
Försommarminne 1: Alprosparken i Haga.....	s.6
Försommarminne 2: Kirsti Salos trädgård.....	s.7
Sommarens höjdpunkt: Parkernas och skulpturernas Kotka	s.8
Bland orkidéer hos Gunnel Adlercreutz.....	s.11
Anu Väinölä: förädling av inhemska azaleor.....	s.13
Ulrika Holmberg: feng shui i trädgården.....	s.15
Årets BOV, julfestmingel och BOV-paraplyet.....	s.18
BOV-resan 2026: Åbolands skärgård.....	s.19
Höstens program, medlemsavgiften 2026.....	s.20

Om att odla i "snigel"

Inspirerad av inlägg på sociala medier beslöt jag mig i våras för att pröva "snigelodling" – och då menar jag verkligen inte odling av de slemmiga krabaterna som börjat sprida sig också i våra trakter.

I snigelodlingen används t.ex ett stycke plast (jag använde bubbelplast), men tyg lär ska också fungera har jag läst, ca 0,5 m brett med längd enligt behov. Min plast var kanske ungefär 1,5 m lång. Man breder ut plasten och lägger en sträng med lämpligt fuktig mylla längs med hela längden.

I det som jag beslöt skulle bli övre kanten satte jag sedan ut fröna med ca 5 cm avstånd från varandra – och sedan rullade jag helt enkelt ihop hela härligheten som en vanlig rulltårta. Ganska spánt fick det bli, och sedan satte jag några stadiga gummiband runt rullen och placerade den i en gammal lösgodislåda av plast. Mina sniglar fick stå i växthuset och jag vattnade lite ibland. Köldvakten var på om nätterna på grund av att jag även hade mina tomatplanter där i "kuvösen" (=ett mindre växthus av bubbelplast inne i stora växthuset).

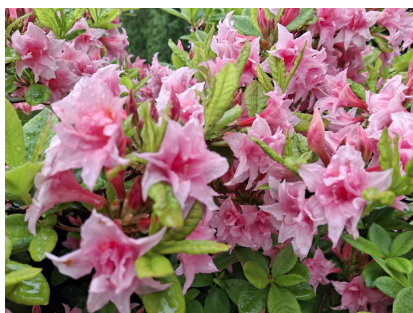
Jag sådde den 14 april – luktärter och klockranka testade jag den här första gången. Småningom grodde fröna och fina knubbiga plantor blev det av dem. Den 5 maj har jag tagit nästa bilder, då ser man hur fint de vuxit till sig. Den 5 juni beslöt jag att plantera ut plantorna och vecklade ut paketen. Mycket välutvecklade rötter som var lätta att ta isär – och plantorna i sig var också behändiga då de var relativt kortväxta och stadiga.

Jag blev nog positivt överraskad av det här lilla experimentet. De stora fördelarna var att rullarna tog liten plats, var enkla att sköta och att plantorna blev stadiga och lätta att ta isär. Nackdelar såg jag inte alls.

Jag kommer nog att fortsätta med det här, och gärna då prova andra växter också. Läste att man även kan sticklingsföra t.ex hortensia och spirea på detta sätt... Försöka duger !
Ett tips ännu – sätt några luktärtsplanter i växthuset bland tomater och annat – det doftar så ljuvligt när du kommer in i ditt växthus !

Gunilla Westman, text och bilder

Försommarminne 1: Alprosparken i Haga

En regnig måndag kväll i juni styrde några av de tappreste BOVarna kosan mot Alprosparken för att njuta av blomsterprakten. Regnet öste ner på vägen dit, så det är förståeligt att de flesta valde att stanna hemma denna gång. Till all tur gjorde regnet ett uppehåll då vi väl var där, och vädret hade ju den fördelen att det inte var någon trängsel precis... Vi var alla mäktat imponerade av den överdådiga blomningen, både hos rhododendronen och azaleorna. Doften av azaleorna är ju dessutom otrolig, den kom svepande i lätta sjok då vi vandrade runt.

För 50 år sedan, 1975 började man anlägga Alprosparken i Haga. Pekka Jyränkö var då stadsträdgårdsmästare i Helsingfors, och området anlades som ett försöksområde för Helsingfors Universitets växtförädlingsprogram. Området var ursprungligen ett kärr där det växte tallar och annan kärrväxtlighet. Från början planterades ca 3000 rododendronkorsningar i parkens södra delar. Senare fortsatte man norrut, och här planterades azaleorna, som är ca 1500 till antalet. Dessutom finns i samband med azaleorna en skogsträdgård med hortensior och andra skuggväxter. Här anlades också stigar och gångar, samt observationsplattformar, så att besökarna kan se växtligheten ovanifrån.

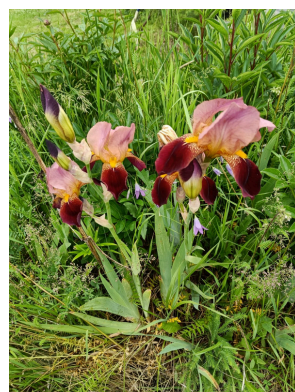
Under forskningsprojektet utvaldes rhododendronkorsningar för kommersiell odling, och moderplantor till korsningarna 'Haaga', 'Helsinki University', 'St Michel', 'P.M.A. Tigerstedt', 'Pekka', 'Eino' och 'Mauritz' växer fortfarande här i parken.

Det här året var ett väldigt fint blomningsår för både rhododendron och azaleor, och besöket i parken i Haga gav mersmak – det lönar sig verkligen att åka dit igen.

*Text och bilder:
Gunilla Westman*

Några tappra BOVar trotsade regnet

Försommarminne 2: Kirsti Salos trädgård

Veckan före midsommaren, när sommarvärmen ännu inte riktigt infunnit sig,, samlades över 30 glada BOVar i Kirsti Salos trädgård vid Palojärvi på gränsen mellan Vichtis och Kyrkslätt. Kirsti höll ett föredrag om sig och sin bror Vesa Muurinen på BOV-mötet i februari 2025, och önskade då BOVarna välkomna att besöka hennes trädgård.

Kirsti Salo och hennes man Hannu har bott på stället i närmare 40 år. Den ursprungliga tomten förstörades rejält då paret Salo fick köpa den intilliggande åkern och ett skogsparti. Kirsti berättade livfullt om hur hon ritat upp hela området som en trädgård. Men under många år gjorde hjortar och harar det omöjligt att odla och anlägga rabatter utan att de förstördes. Nu är en del av området ingärdat med högt stängsel, som håller djuren borta.

På tomten växer många rariteter, som Kirsti tagit med sig från sin brors Vakka-taimi, till exempel tulpanträdet, ett stort bestånd med treblad (*Trillium*), enorma lunddockor, som växte på en komposthög och en vacker klockspirea, bara för att nämna några. Och vid husväggen bland stenarna växer kaktusar, som brodern Vesa Muurinen framgångsrikt lyckats få att övervintra i vårt klimat. Stora områden med bland annat pioner, aklejoj, irisar i olika färger, dahlior och hasselbuskar samt en köksträdgård breder ut sig på paret Salos ägor.

BOVarna tackar för det trevliga besöket och för kaffet, den goda pajen och pannkakorna.

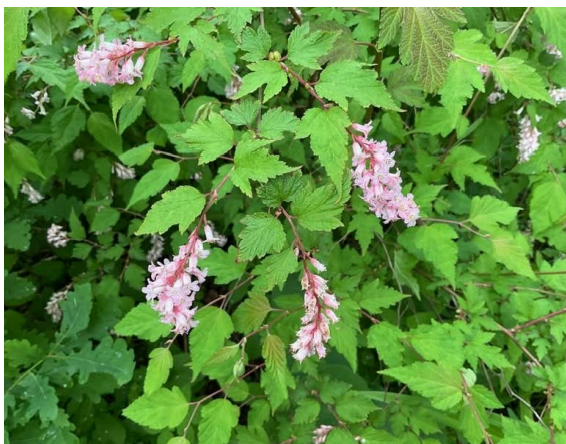
Värdinnan Kirsti Salo gömmer
sig bakom tulpanträdet

Text:
Gunilla Ohls
Bilder:
Gunilla Ohls
Gunilla Westman
Inger Kullberg

Lunddockorna *Glauclidium palmatum*

Klockspirean *Neillia sinensis*

Sommarens höjdpunkt: parkernas och skulpturernas Kotka

Redan före klockan 7 på morgonen den 9 augusti steg de första ivriga BOVarna ombord på Lundströms buss i Ingå, och när den fullastade bussen lämnade hållplatsen vid Kiasma, var stämningen på topp. 41 personer hade anmält sig till utfärden till Kotka, ypperligt organiserad av vår reseledare Camilla Rönnblad.

Resans mål var Kotka, utsedd till årets vackraste sommarstad 2025. Kotka, en tidigare industri- och hamnstad med tvivelaktigt rykte, har sedan 1980-talet omvandlats till något helt annat. Idag präglas staden av hela nio vackert och finurligt anlagda parker runt om på Kotkaön och i Karhula. Inte bara parkerna, utan också de talrika skulpturerna, är till daglig glädje för stadens invånare och besökare.

Mannen bakom Kotkas förvandling heter Heikki Laaksonen. Han valdes 1983 som 28-åring till stadsträdgårdsmästare, den yngsta genom tiderna i Finland. Hans tanke var då att jobba i hemstaden några år, för att sedan dra vidare ut till Europa. Men han blev staden trogen ända till sin pensionering för fem år sedan.

I början av Laaksonens trädgårdsmästarbana var parkavdelningens anseende bland stadens beslutsfattare mycket lågt. Men med idogt arbete, mycket prat och lite list, lyckades Laaksonen steg för steg få beslutsfattarna med på den omvandling som skulle ske.

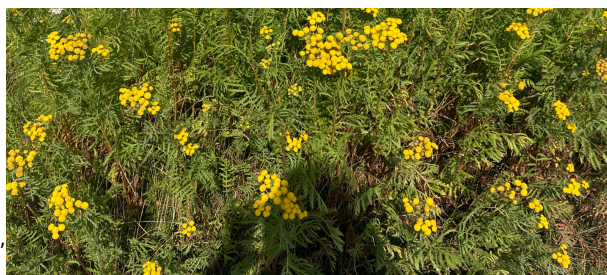
Tillsammans med sina duktiga medarbetare skapade han under mer än tre decennier stora grönområden och parker, alla med olika teman. I hans vision ingick både trivsel för invånarna och att bidra till bättre luftkvalitet i Kotka. Idag är flera av parkerna flerfaldigt prisbelönta, bl.a. med utmärkelser som *Green Flag Award* och *Environmental Structure of the Year*.

Bilden till höger: vilda växter, som bl.a. renfana, täcker stora områden i Katarinas sjöpark

Staden är full av lekfulla skulpturer och installationer

Under BOVarnas utflykt hann vi besöka fyra av parkerna, och fick dessutom genom bussfönstret se en glimt av de övriga, alla med egna namn och kännetecken, såsom Fuchsiaparken, Pionparken och Toivo Pekkanens park.

Vårt första stopp gjordes vid Katarinas sjöpark. Den tidigare oljehamnen på södra udden av Kotkaön, sanerades och har sedan 2004 omvandlats till ett vidsträckt friluftsområde, med fri sikt över havet och stora arealer med perenner och vilda växter, samt områden för olika aktiviteter för barn och vuxna. Där finns även en liten bro som leder ut till en minnesplats för anhöriga att strö aska i havet ifrån. Närheten till havet, dofterna av salt och sött och de vackra böljande gångstråken ger parken en helt egen prägel. Parken ligger i anslutning till Svensksunds fästningsruiner. Imponerande är också den av Heikki Laaksonen planerade installationen Eksoldaterna, där balkar från skepp som förliste vid slaget i Svensksund år 1790 använts som element.

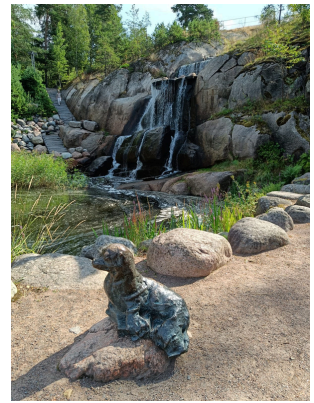
Andrea Åberg och Marina Korkman tar en paus i Katarinas sjöpark

Till vänster: ett av många fina blomsterarrangemang i sjöparken

Eksoldaterna blickar ut över havet

Skulpturer i Sapokka och vattenfallet i bakgrunden

Efter en tur bland Kotkas gamla arbetarkvarter stannar vi vid den kanske mest kända av Kotkas parker, Sapokka vattenpark. Namnet Sapokka torde komma från det ryska ordet för stövel "sapok". Området, som var en lerig och bortglömd del av staden, är idag den mest prisbelönta parken i hela Finland. Sapokka ligger i närheten av småbåtshamnen och vattnet är också här ett viktigt element. I vattenparken finns bl.a. en egen pir för träbåtar och runt kanterna växlar blomningen från tidig vår till höst. Parken lär också vara imponerande som upplyst i mörkret. Den mest spektakulära delen är ändå det 20 meter höga vattenfallet längs berget.

Rosenprakt i Sibelius-parken

Det tredje stoppet innan lunch gjorde vi i den centrala Sibeliusparken, en gång planerad av Paul Olsson. Där fångade framför allt rosenrabatterna vår uppmärksamhet. Parken är stadens gröna vardagsrum, och genomgick en omfattande renovering vid millennieskiftet. Den ligger också intill den ståtliga Keskuskatu (Centralgatan), med sina lindar från 1800-talet och numera även med ett stort antal skulpturer.

Heikki Laaksonen var inte bara hortonomen, som senare blev trädgårdsråd. Han hade och har också ett stort intresse för arkitektur, konst och material. Hans kärlek till graniten syns på olika håll i staden. I Katarinas sjöpark finns ett jättelikt bord i form av ett segel, byggt av olika granitslag. Uppe på berget i Sapokka finns idag en installation, med namngivna olika granitblock. I tiden lät norrmän, som kommit till sågen som Hans Gutzeit grundat i staden, bygga Finlands första hoppbacke på samma ställe.

Finlands största picnicbord gjort av granitplattor

Efter lunchen vid Keisarin satama (Kejsarhamnen), hann vi med ytterligare en park, nämligen Jokipuisto (Åparken) i Karhula. Parken invigdes år 2013, och ligger vid Kymmene älvs sidogren Korkeakoski (Högfors). Parkområdet sträcker sig ett par kilometer längs ån, och utmärkande för den är förutom blomsterprakten den höga granitmuren och dammarna med näckrosor. Parken lär ha Claude Monets park utanför Paris som sin förebild.

Näckrosor i Jokipuisto

Överallt bland blommorna och träden i staden hittar man skulpturer och installationer utplacerade. Många av Finlands kändaste skulptörer, såsom Kimmo Pyykkö, Olavi Lanu, Miina Äkkijyrkkä, Eero Hirvonen och Essi Renvall har något verk i Kotka. Man kan idag företa sig en ca 4 kilometer lång skulpturpromenad genom Kotkas parker och gator. Skulpturparken belönades 2004 med bildhuggareförbundets Pro Sculptura-medalj.

text: Gunilla Ohls

bilder: Gunilla Ohls, Gunilla Westman

Om man är intresserad av att veta mera om Kotkas parker, utkom det år 2023 en bok "Puistopäähapunki Kotka", som beskriver Heikki Laaksonens livsverk. Boken är skriven av journalisten Eija Anttila.

På hemvägen hann vi ännu besöka den kejsarliga fiskestugan vid Langinkoski. Alexander III besökte stället vid forsen för första gången som tronarvinge år 1880. Han blev så förtjust att han ville få en sommarvilla uppförd där. Då han blivit kejsare och huset, som ritats av Magnus Schjerfbeck, färdigställt besökte han stugan årligen fram till sin död. Efter Finlands självständighet tillföll platsen den finska staten.

Under bussfärden hem gjorde vi en uppskattad avstickare via Lovisa och stannade även för plantuppköp vid Cassandras plantskola i Borgå. Nöjda och glada efter en händelserik dag återvände vi hem. Ett stort tack till vår reseledare Camilla, guiden Agneta Longhurst och Rolle Lundström, som rattade bussen.

Skulpturen Havsörnar av Jussi Mäntynen pryder Sibeliusparken

Det är en mycket gråmulen och regnig dag då jag besöker Gunnel Adlercreutz i hennes hem i Jorvas i Kyrkslätt. Jag är nyfiken på den enorma mängden av olika orkidéarter som hon under de senaste 25 åren har samlat på sig.

Vid dörren möts jag av två snälla dvärgschnautzar. Hundar är Gunnels andra stora intresse vid sidan av orkidéerna. Det stilrena huset på en bergsknall ritades av arkitektparet Adlercreutz, när de efter en period i Helsingfors beslöt sig för att flytta tillbaka till Jorvas. På andra sidan vägen skymtar det gamla vackra trähuset, där paret länge bodde medan familjen växte. Nu bebos det huset av sonen Anders med familj. Gunnels intresse för orkidéer gjorde att det intill köket i det nya huset byggdes ett inglasat utrymme för växterna. En del hänger i stänger längs taket, andra står på golvet.

"Orkidéer fanns i mitt liv som yngre och jag trodde alla hade orkidéer", berättar Gunnel. Farföräldrarna på Tölögatan och hade tigerorkidéer, *Rossioglossum grande* och morföräldrarna på Observatoriegatan snödrottningar, *Coleogyne cristata*. När hon gifte sig fick hon några fina tigerorkidéer i gåva, men de dog till följd av en långre utlandsvistelse.

När hon flera år senare började intressera sig för orkidéer på nytt, märkte hon att de inte alls var så svåra som hon föreställt sig. "Man blir faktiskt totalt fångad och förtrollad", säger hon.

Gunnel Adlercreutz vid ingången till sitt orkidérum. I handen håller hon en tigerorkidé. På den stora bilden ovan hänger en snödrottning-orkidé, den andra av de orkidéer som fanns i Gunnels barndom.

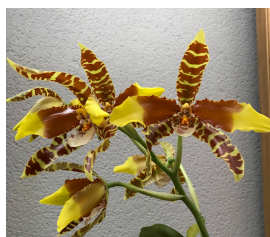
Orkidésläktet

Den här tiden på året är det bara ett fåtal av de över hundra växterna som blommar, men med lite omskötsel kommer största delen att blomma, en del en gång per år, andra flera gånger, beroende på art.

Orkidésläktet är enormt. I hela världen finns det över 30.000 arter. Bara i Finland finns det drygt 30 olika markorkidéer, bl.a. nattviol, jungfru Marie nycklar och sandnejlika. De allra flesta av de inhemska markorkidéerna är fridlysta. De som säljs i butikerna är nästan uteslutande utländska hybrider. Via utländska odlare kan däremot komma över s.k. rena arter. Hybriderna är i allmänhet mera lättodlade, och därför är de populära. Hybriderna är också fortplantningsdugliga i det oändliga. Hos Gunnel finns båda sorterna.

För att hålla reda på den stora mängden olika arter, speciellt då de inte blommar, märker Gunnel dem alla med namn och annan nyttig information. Man skiljer mellan rena arter och hybrider genom att de rena arternas latinska namn skrivs med liten bokstav (t.ex. *Cattleya skinneri*), medan hybriderna skrivs med stora bokstäver (t.ex. *Cattleya Fabia*). Hon har också samlat sina orkidéer i ett enormt fotobibliotek, från vilket bilderna i den här artikeln kommer.

När orkidéerna blommar får de flytta till olika platser i huset. Och på sommaren hänger Gunnel ut största delen av dem på en halvkuggig plats i trädgården.

Tigerorkidén, *Rossioglossum grande*, i närbild

Phragmipedium Fritz Schomburg

Dendrobium Young Min Orange

Phragmipedium besseae

Växtplats och växtsätt

Orkidéerna grupperas enligt växtplats och de kan variera från väldigt små till enorma växter på flera meter. Rötterna kan vara tunna och täckta av marken eller tjocka som kan uppta solljus för assimilering. Vid köp av orkidéer gäller det också att känna till hur de är indelade enligt växtsätt. Man delar in dem i:

Monopodiala, dvs orkidéer som växer på en stam och hela tiden i samma riktning. De monopodiala växer i allmänhet bara i en riktning, blir längre och flyttar upp sina rötter så mycket det behövs. Ett bra exempel är fjärilsorkidén, (*Phalaenopsis*) som man ser i alla butiker. Många monopodiala orkidéer kan bilda keikis, oftast på stammen. De är "barn" som kan lösgöras när det fått tillräckligt långa rötter.

Sympodiala – *Cattelya*, *Coelogyne*, *Paphiopedilum* och alla våra markorkidéer har en rotstock som växer år sidan och skjuter nya skott och från den kommer det sedan nya blommor. De kan växa i en riktning eller i flera och med god tur får man en praktfull mångblommig orkidé.

Bulber finns hos alla som behöver lagra vatten, men de kan se ut nästan hur som helst, som en jordknöl (*Coelogyne*), som en lök (*Rossiglossum*) eller som en förtjockad stam (*Cattelya* och *Dendrobium*).

Skötsel

"Orkidéer är mycket lättare att sköta än man tror" konstaterar Gunnel. De behöver ljus, men inte för mycket och ljusbehovet skiljer sig mellan arterna. Om man behöver tilläggsbelysning är utbudet av växtlampor idag stort.

För en lyckad blomning behöver växterna ha det varmare på dagen, och svalare på nätterna, precis som i sin ursprungsmiljö. De flesta vill också ha en torrperiod, för att utveckla blommor.

Man kan lättare ta livet av en orkidé genom att vattna för mycket än för lite. Orkidéerna ska heller aldrig stå i vatten. Sommartid kan man vattna en gång i veckan, vintertid mera sällan. Det finns specialgödsel för orkidéer, och Gunnel har gjort det enkelt för sig genom att vattna med mycket svag gödselblandning varje gång.

Omplantering kan göras årligen eller mera sällan beroende på art. Det finns färdig orkidéblandning att köpa, men den får inte vara för finfördelad, viktigast är att blandningen är luftig. Nya växter ska alltid planteras om, men först efter blomning.

Gunnel använder i princip ett par timmar på lördag och söndag för bevattning och skötsel av sin enorma samling av orkidéer. Ibland hänger hon en plastpåse omkring en planta, om den är i behov av mera fukt, eller annars mår lite dåligt.

Cynodes Wine Delight

Dendrobium thrysiflorum

Orkidéföreningen

Gunnel Adlercreutz har genom sitt intresse fått många nya vänner inom den finska orkidéföreningen. Finlands Orkidéförening (Suomen Orkideayhdistys), har möten varje månads andra tisdag och där kan medlemmarna byta, köpa och sälja egna orkidéer och lyssna på föredrag. Via föreningen kan man också göra sambeställningar direkt av utländska odlare. Föreningen har ca 500 medlemmar och ordnar även gemensamma exkursioner och resor. Med några års mellanrum arrangerar föreningen egna utställningar. Nästa medlemsresa går till världsutställningen i Dresden i slutet av mars 2026.

Cattleya skinneri

Paphiopedilum hybrid Paph. Angel Hair

Dendrobium Stardust Firebird

På BOVarnas månadsmöte i november, berättade Gunnel Adlercreutz om sitt orkidéintresse. Efter mötet blev hon medlem i BOVarna. När hon hemma bläddrade i BOVarnas jubileumsskrift, hittade hon till sin förvåning sin farfar Sigurd af Björkesten och hans bror bland BOVarnas första medlemmar.

Hem från Kyrkslätt åkte jag mätt av nya intryck, ny kunskap och med två små orkidéplantor, en snödrottning och en *Cattleya Dahlenburg*. Jag har lovat berätta senast jag får dem att blomma.

Text och bilden på Gunnel Adlercreutz på sid. 11: Gunilla Ohls
Bilderna på orkidéerna: Gunnel Adlercreutz

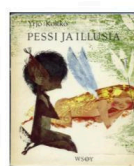
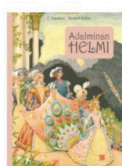
Anu Väinölä: Förädling av nya inhemska azaleor

Allt fick sin början när Anu Väinölä en sommar för länge sedan arbetade med att inventera försöksplantor inom ramen för odlingsprogrammet för alprosor vid Helsingfors universitet. Sedan ville professor Peter M. A. Tigerstedt också börja med förädling av azaleor och samtidigt var det dags för Anu att börja arbeta sin pro gradu-avhandling. Så började hennes nästan 40-åriga bana som förädlare av azaleor för finska förhållanden. Hon har också fungerat som ordförande för Rhododendronsällskapet, som grundades för 30 år sedan år 1995. På BOV-mötet i september berättade Anu Väinölä om arbetet med att driva fram inhemska azaleasorter.

Azaleorna hör tillsammans med alprosorna till Rhododendronsläktet. Det finns två huvudslag av azaleor; de så kallade vintergröna japanska, och de som faller bladen till vintern. De arter som förädlats i Finland hör till de senare.

Förädlingsprogrammet för azaleor startade på Helsingfors universitet år 1988, då ett stort antal finska plantor korsbefruktades och följande år också med plantor från Sverige och USA. Redan de första försöken gav upphov till tiotusentals plantor, som planterades ut i parker i Helsingfors. Försöksodlingar gjordes även i Arboretum Mustila.

Nimet suomalaisesta satukirjallisuudesta

Sagoböckerna som gett namn åt de nya inhemska azaleorna

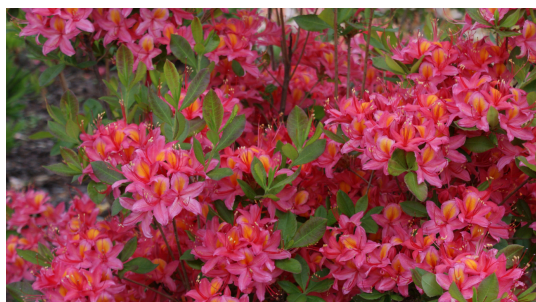

Anu Väinölä

På 1990-talet gjorde Anu Väinölä lyckade korsbefruktningar i Minnesota och år 1996 korsbefruktade hon egna hybrider, som bl.a. planterades ut i Haga alprospark. Under åren har flera parker runt om i Finland berikats med azaleor. Då en del plantor inte trivdes på sin ursprungliga plats eller måste glesas ut, gallrades beståndet och en del flyttades till Haga där de trivdes bra. Också azaleorna i Fuchsiaparken i Kotka härstammar härifrån.

Steget från förädling till plantor som kunde säljas till allmänheten tog 20 år, eftersom förädlingen av nya inhemska arter har varit beroende av extern finansiering. När förädlingsprogrammet fick anslag för åren 2006-2009, kunde valet av sorter för försäljning och namngivningen göras på allvar. De första fyra inhemska namngivna azaleorna kom ut på marknaden under åren 2010-12. Fem nya sorter är på kommande. Namnen på de inhemska azaleorna kommer alla från sagornas värld, ett arbete som Anu Väinölä satte mycket tid på. Den första inhemska azalean fick namnet 'Adalmina', sen kom 'Illusia', 'Onnimanni' och 'Tarleena'.

Ett bra tips är att på plantskolor fråga efter de inhemska azaleorna, och sedan låta någon av dem pryda trädgården.

'Adalmina'

Namnet kommer från Zacharias Topelius saga "Adalminas pärla" från 1893. Busken har karminröda blommor och blommar i slutet av juni. Klarar sig bra i zon I-IV. Busken blir efter 10 år 1,5 meter hög och 1,8 meter bred. Bladen är ca 6 cm, till hösten skiftar de i vinrött.

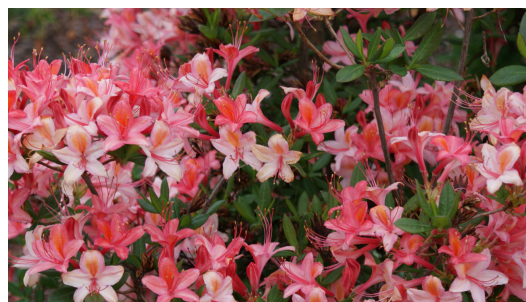
'Illusia'

Namnet kommer från Yrjö Kokkos kända barnbok "Pessi ja Illusia" från år 1944, i svensk översättning "Jorden och vingarna" av Sven och Solveig von Schoutz. Busken är mellanstor och blir knappt en meter hög efter 10 år och upp till 1,3 meter som fullväxt. Busken har vita doftande blommor, med gult stänk på de översta kronbladen. Klarar sig i zon I-IV. Bladen är mellan 5,7-7 cm och skiftar på hösten i rött.

'Onnimanni'

Namnet kommer dels från Kanteletar, dels från Marjatta Kurenniemis saga "Oli ennen Onnimanni", som år 1954 belönades med Topeliuspriset. Busken är mellanstor och kan efter 10 år bli 1 meter hög. Busken har gula blommor, med ett orange-skimrande yttre. Blommor rikligt och länge fr.o.m. början av juni. Bladen, som kan vara upp till 10 cm, är i början brunröda och ändrar sedan till grönt.

'Tarleena'

Namnet kommer från Elina Karjalainens sagobok "Tonttutyttö Tarleena matkalla jouluun" från år 2003. Busken blir 1,4 meter hög efter 10 år, och blommar sent. Härdighet upp till zon IV, men det har hänt att 'Tarleena' frusit i Kuopiotrakten. Liknar 'Adalmina', men blommorna är i knopp klarröda och utslagna ljusare röda. Bladen är ca 9 cm. Höstfärgerna är anspråkslösa.

Feng shui i trädgården

Ulrika Holmberg

Feng shui-konsult, Hortonom YH, landskapsplanerare, trädgårdsmästare och inredningsplanerare.

Jag arbetar under namnet Iris Garden sedan 2017, men startade verksamheten redan 2000, men livet förde mig vidare på andra vägar tills jag en dag valde att återvända till grönsektorn – där jag hör hemma.

Min stora passion är energier i både inomhus- och utomhusmiljöer, samt form och struktur. Jag arbetar med design av trädgårdar, anläggning av egna designprojekt och skötsel av trädgårdar.

Redan som barn vistades jag mycket utomhus, sällan att jag var inne en hel dag. Jag växte upp på en gård med kossor, kalvar och katter, omgiven av skog och åkermark. Det fanns alltid något att upptäcka och se under alla årstider.

Tror att just det här skedet i mitt liv gjorde att jag fastnade extra mycket för feng shuins tankar om de fem elementen och hur de påverkar oss och vårt sätt att leva och utforska livet.

Tror just att utforska livet är det fina med livet självt.

Feng Shui

Vi har alla säkert hört talas om att "Rensa i röran", och att starta just där är det bästa vi kan göra!

Det gäller att skapa balans och harmoni mellan oss själva och vår omgivning. Om vi fyller vår omgivning med en massa prylar och ting, som inte skänker glädje, kan vi förstå att det kan vara svårt att hitta glädje just där i det rummet eller på platsen.

Energin flödar bäst i rena och organiserade utrymmen och i rum där möblerna är omsorgsfullt placerade. Så även i utomhusmiljöer med en fin struktur och en synlig entré.

Chi – livsenergi

Feng shui är en uråldrig visdomslära, som har sitt ursprung för tusentals år sedan i Kina. Det var främst kejsaren som hade tillgång till skickliga feng shui – mästare.

Inom den kejsarliga stilen Chue style feng shui, som jag studerat, jobbar vi utgående från tre huvudenergier:

himmel - astrologi

jord – hus, bygger in markens energi

människan – egen fri vilja

Chi – livsenergi – är grundläggande i feng shui

En livsenergi som omger och finns i oss alla oberoende om vi tror på det eller inte.

Feng shui är för byggnader och omgivande miljö såsom akupunktur är för kroppen, ett sätt att låsa upp energiblockeringar. I stället för nålar använder vi oss av färg, form och väderstreck eller riktningar.

Olika skikt av information – en sak betyder alltid flera saker – bakom varje skikt finns mer än ett budskap.

För att skapa balans använder vi oss av de fem elementen: Trä, Eld, Jord, Metall och Vatten och kunskapen om formskola och väderstreckens betydelse. De fem elementen representerar olika energier och aspekter av livet och hjälper till att skapa helhet och harmoni i rummet eller trädgården.

Av de fem elementen är eld-elementet det aktivaste av dem alla, och den energin finns i söder där solen står som högst på dagen, medan vatten-elementet återfinns i norr i motsatt riktning till söder. Inget element är så starkt som vatten eftersom det kan släcka elden, så för att få balans i trädgården behöver varje element avvägas i förhållande till varandra. För mycket eller för litet av elementen påverkar helheten.

Formskolan – de fem djurens princip, som beskriver den idealiska boplatsen. Man eftersträvar skydd bak i ryggen och fri sikt framför.

Sköldpaddan, bakom

Draken, till vänster

Tigern, till höger

Fågel fenix, framför

Ormen, huset

Välkommen in i energiernas värld!

Var sak och ställe har sin specifika energi. All energi är unik så även människan!

Energier dras man till, utan att förstå specifikt vad som var attraktivt med just den platsen eller det huset. Under livets gång hinner vi bo på några eller flera platser. Var och en plats tjänar just då det behov vi har i livet.

När en plats tjänat sitt syfte väljer vi att antingen bosätta oss på en ny plats eller att göra om hemma. Vi skapar en ny energi genom att renovera, bygga till eller bygga om för att skapa ett hem, som passar oss bättre.

Och så fortsätter vi livet ut med att skapa miljöer att trivas i för oss själva, våra familjer, nära och kära.

Det finns ingen enkel bild, som kan beskriva energin i en bostad eller i en trädgård. Den uppfattas och förstås genom både den kunskap jag fått under mina år av studier utomlands och genom mina sinnen, som jag tränat med qigong, meditation och retreatar. I mina konsultationer och planeringar använder jag denna kombination av erfarenhet och intuition för att förstå och balansera bostadens och trädgårdens energier på ett konkret sätt.

Vid första anblicken av trädgården och huset får jag en snabb bild av energin och vad som jag behöver koncentrera mig på under konsultationen och planeringsprocessen. Bilden förstärks under processen och vid diskussion med kunden.

Trädgården

Att skapa harmoni och balans inomhus är en självklarhet, men att förlänga känslan utomhus, till trädgården, är minst lika viktigt.

En trädgård för mig är en bit mark, som förvandlats till ett rum med träd som tak, buskar och staket som väggar, marktäckare, gräsmatta och marktegel som golv. Ett rum som ger en känsla av skydd, i vilket man kan tillåta sig att slappna av, vara kreativ och/eller att odla ätbart.

Att skapa en förändring i trädgården är en kreativ process där jag jobbar utgående ifrån trädgårdens förutsättningar, läge och känsla. Att jobba utgående från energier är en värdefull röd tråd i all min design både för inomhus- och utomhusmiljöer.

Entrén - en viktig plats i trädgården

Ser man entrén från infarten till gården eller är det svårt att hitta fram till din adress? Ifall det är svårt att hitta fram, behöver du se över din entré, både infarten till gården och dörren till huset.

Här finns tydligt numret och en port, men vilket hus skall du välja? Rätt ofta ser man varken nummer eller en port, så kolla gärna din entré om den är tydlig och synlig.

En vacker klängros omger dörren, som delvis döljs av rosens frodighet. Här kan man gärna klippa in rosen lite grann, så att dörren och numret blir synligare.

God feng shui – vad är det?

Det sägs att god feng shui inte syns, utan känns och så är det. Du kan inte med öga säga vad som är god feng shui lika lite som du kan säga vad som är dålig feng shui. Det är helheten som avgör och hur huset och trädgården är utformade i förhållandet till varandra.

Flyter energin harmoniskt in på gården och vidare in till huset, eller rinner den bort längs gatan eller in till grannen? Det är viktiga detaljer att tänka på, för målet är att skapa ett livgivande energiflöde in till gården och hemmet – ett flöde som gynnar dig som bor där.

Din energi är viktig, både till vardag och fest!

Se om din energi, både den som omger dig i ditt hem och den du får i dig genom mat och dryck. Bli medveten om din omgivning och hur du tar hand om dig själv. Där börjar vägen till god feng shui.

Bilden till vänster: ibland kan det vara lite trångt att hitta fram till dörren, men så här trångt är sällsynt. Kanske en så här smal gång gör det svårt att hitta hem eller rent av att man inte vill gå hem.

Bilden till höger: ibland kan entrén vara så liten och snäv att det enda man göra är att ställa en kruka på trappan, som får symbolisera ens hem och ingång, men om krukans är rätt placerad på trappan är en annan femma.

Före bild (till vänster), entrén med en smal betonggång, som visar vägen in till huset.

Efter bild (till höger), entrén har breddats med betongsten för att göra den tydligare och mer bekväm att gå på. Den nya ytan skapar fler möjligheter - och ett leende på läpparna när man kommer hem. Här kommer vi även att placera terrakottakrukor för att ytterligare markera entrén och leda in energin.
Design by Iris Garden

Även belysning hör till god feng shui. Det skapar trygghet och lyser upp vägen till ditt hem, din entré.

<https://www.irisgarden.fi>
<https://www.instagram.com/irisgarden.fengshui>
<https://www.facebook.com/irisgarden.fengshui>

Text och bilder: Ulrika Holmberg

JULFESTVIMMEL

BOVarna höll sin traditionella julfest den 10.12.2025 på Brage, med presentation av BOV-resan till Estland i maj, läcker mat, allsång och utlottning av julblommor. Dessutom valdes årets BOV. Ett 50-tal glada BOVar samlades för trevlig och pratglad samvaro.

Årets BOV 2025

Till Årets BOV utsågs Margareta Hägg. Margareta har varit medlem i föreningen sedan 2018 och 2020 blev hon invald i styrelsen. Inför senaste höstmöte undanbad hon sig omval. Margareta har sedan 2020 varit redaktör för BOV-bladet. Under arbetet med boken "Hundra år i blomstergården" var Margareta medlem i arbetsgruppen. Margareta arrangerade även sommarresan 2019 till Österbotten. Tack Margareta för din insats.

Vår chefsvärdinna Camilla hade återigen arrangerat en fantastisk fin fest för oss.

NYHET! BOV-paraplyet

Den gångna hösten har det varit svårt att undvika att bli våt. BOV har nu lösningen på ditt problem.

Ett BOV-paraply i grönt eller svart finns att köpa på BOVarnas månadsmöte.

Till våren kommer paraplyet även i rosa!
Paraplyet kostar 20 euro.

OBS! I föreningens förvar finns fortfarande en kasse som någon BOV lämnat efter sig på ett möte på Brage. Om du saknar din kasse och kan berätta vad den innehåller, ta då kontakt med Gunilla W (050-5434205) så kan vi återlämna den till dig.

BOV-resa till Åbolands skärgård

11-14.06.2026

Torsdag 11.06

Start från Kiasma kl. 08.00, kaffepaus Lojo ABC

Ilola arboretum i Kiikala, Salo, rundvandring med guide.

Ilola Arboretum är ett 20 hektar stort arboretum med olika parkområden i perfekt harmoni med naturen. De första planteringarna är från slutet av 1980-talet och området har utvidgats varje år.

Lunch Café Hallonblad, Pargas

Christer o Ritva Blombergs trädgård

I vår trädgård växer rhododendron och prydnadsbuskar samt egna fröodlade ädelträd. På sommaren blommar rosorna.

Sysilax trädgård

Välkommen till Sysilax för att njuta av färg och doft i parken. Pioneer, rhododendron, clematis bland annat.

Ankomst till hotell Strandbo i Nagu. Här bor vi 3 nätter

Middag på Stallbacken, Grännäs, Nagu, laxtartar, broilerfilé & nypotatis, ostkaka

Fredag 12.06

Själö, heldagsfärd med båt och guidning på plats, även egen tid + **lunchbuffé + eftermiddagskaffe**

Middag på Minttus kök, Nagu, italiensk buffé

Lördag 13.06

Holméns trädgård + försäljning, Wattkast Korpo, samt ev. någon privat trädgård

Smiss gård, Saverkeit, Houtskär

Kristiina Rainios o Janne Göranssons gård är från början av 1800 talet. Paret har trädgård som passion, och vi lär oss om livet i skärgården, ekologisk odling och permakultur. **Vegatarisk lunch på gården.**

Paratiisi (Haapman estate), med vinprovning på Nagu

Här odlas vin i växthus på en areal av 5 000 m², här finns också konstutställning, café, shop med mera.

Middag på L'Escale, Nagu, skärgårdsbord

Söndag 14.06

Västeräng, Lilllandet, Nagu,

Västeräng är en gammal bondträdgård från slutet av 1800-talet med får, höns, kaniner, marsvin och getter. Här odlas det bl.a. potatis, grönsaker, bär, äpplen och tomat. Blommor finns det också. Återanvända, återbruka och ta tillvara är kodorden. Till gården är det ca 1 km från bussen, en vacker morgonpromenad bl.a. över en liten bro.

Lilläng, Pargas

Även här är det en över 100 år gammal gård. Det mesta i trädgården har kommit till via försök och misstag och mycket är ännu på hälft. Här finns trädplantor, buskar, perenner och diverse tegelkonstruktioner och statyer. **Sopplunch på gården.**

Hemfärden:

Viherlassila, Åbo. Här får alla shoppa loss.

Villi Kriikuna, Lojo på hemvägen, paj + sallad.

Ankomst till Kiasma på kvällen. Bussen stannar vid Kyrkslätt, Iso Omena, Kiasma och IKEA både på ditresan och hemresan.

**För resan och planeringen ansvarar
Andrea Åberg och Camilla Rönnblad**

Pris 630 euro i delat dubbelrum på Hotell Strandbo. Några enkelrum kan erbjudas, tilläggskostnad 126 euro. Max antal 32.

I priset ingår bussresa, skärgårdsfärjor, logi 3 nätter, morgonmål, guidning, inträden, ovan nämnda måltider och vatten.

För övriga drycker ansvarar man själv.

Bindande anmälningar till camilla.ronnblad@gmail.com, /050 552 9367 eller via listan på månadmöten. Meddela samtidigt specialdieter/allergier.

Betalning på Bovarnas konto FI48 4055 1820 0972 14, referens 1009 senast 13 april 2026.

Vid annullering ingen återbetalning. Kolla att reseförsäkringen är i kraft!

BOVarnas program våren 2026

Månadsmötena hålls i Brages festsal, Kaserngatan 28 i Helsingfors.
Biblioteket öppnar kl 18.00 och då börjar även tesserveringen.
Kvällens mötesförhandlingar och föredrag börjar kl 18.30.

100-årshistoriken, som alla medlemmar skall få, finns fortsättningsvis att avhämta på mötena.

Vårens månadsmöten:

21.01 Sara Celvin : "Potatis eller ros "

18.02 Årsmöte Korpikangas Siemen/Emma Wikström : "Frönyheter och odlingstips"

18.03 Anna Ehrnrooth : "Herrgårdsparken i Finland"

15.04 Leena Liljestränd : " Välkomna till pionernas underbara värld !"

13.05 Kvällsutfärd till Saarelman Puutarha i Nummi (Lojo). Trädgården är specialiserad på pelargonier, men där finns också mycket annat. Trädgården kommer att vara öppen endast för BOVar.

23.05 Trädgårdsmarknad på Överby

11-14.06 Sommarresa till Åboland (reseprogrammet finns på föregående sida)

Information om månadsmötena och annat finns även på BOVarnas hemsida

www.blomsterodlingensvanner.org

Följ också gärna föreningens verksamhet på Facebook

www.facebook.com/blomsterodlingensvanner

Medlemsavgiften 2026

OBS! Viktigt: skriv alltid "**Medlemsavgift 2026**" i meddelanderutan då du betalar.

Lämna bort referensnumret om banken inte tillåter både referensnummer och meddelande.

Kontonummer FI 48 4055 1820 0972 14	MEDLEMSAVGIFT 2026 MEDLEMMENS NAMN	
Mottagare BLOMSTERODLINGENS VÄNNER I FINLAND rf		
Betalare	Referensnummer 1009	
	Förfallodag 31.01.2026	Summa 30,00 €

Blomsterodlingens
Vänner i Finland r.f.